

Quickscan flora en fauna

*Herinrichting bedrijventerrein Enter/Hambergerweg 4
Enter*

Quickscan flora en fauna

Herinrichting bedrijventerrein Enter/Hambergerweg 4 Enter

Definitief

Opdrachtgever

Bouwbedrijf Homan
Veldegge 6
7468 DJ Enter

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
7472 DB Goor
T 0345 72 70 00
F 0345 72 70 10
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P6967
Datum: 9-1-2015
Projectleider: M.Elshof
Opgesteld: B.R Haamberg
Gecontroleerd: V. de Lenne

Onderzoek van Eelerwoude voldoet aan de eisen die het Ministerie van Economische Zaken stelt. Eelerwoude is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig afdrukken

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Leeswijzer	4
2	HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING	5
2.1	Huidige situatie	5
2.2	Voorgestane ontwikkeling	5
3	NATUURWETGEVING	9
3.1	Flora- en faunawet	9
3.2	Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998	11
3.3	Ecologische Hoofdstructuur beschermde gebieden	11
4	METHODE	12
4.1	Bureauonderzoek	12
4.2	Terreinbezoek	12
5	BESCHERMDE SOORTEN & EFFECTEN	13
5.1	Planten	13
5.2	Zoogdieren	13
5.3	Vogels	16
5.4	Overige soortgroepen	17
6	CONCLUSIES	19
6.1	Flora en Faunawet	19
6.2	Geldigheid onderzoek	19
	LITERATUURLIJST	20
	BIJLAGE 1: FLORA- EN FAUNAWET	21

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

Op het erf aan de Hambergerweg 4 heeft het Enterse bedrijf Homan het voornemen een drietal woningen te realiseren. In ruil voor het bouwen van de woningen worden de aanwezige opstallen met een gezamenlijk oppervlak van circa 1865 vierkante meter gesloopt. Één van de te slopen objecten betreft een veldschuur gelegen in het buitengebied van Enter.

In verband met deze ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en –beleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming.

De eerste stap in deze toetsing is de quickscan flora en fauna. De quickscan richt zich op het verkrijgen van een geïnformeerd beeld van de mogelijke consequenties vanuit de natuurwetgeving en -beleid. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft de huidige situatie en de voorgestane ontwikkeling. Op basis van deze informatie is voorliggende toets uitgevoerd. Hoofdstuk 3 geeft een beknopte beschrijving van de natuurwetgeving en –beleid. De gehanteerde methodiek is beschreven in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 wordt per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten verwacht worden, wat de effecten van de ontwikkeling op deze soorten zijn en of een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk is. Hoofdstuk 6 geeft de conclusies en aanbevelingen van dit onderzoek. De snelle lezer kan volstaan met het lezen van hoofdstuk 2 en de conclusie in hoofdstuk 6.

2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen aan de Hambergerweg 4 te Enter, aan de westzijde van Enter aan de rand van de Enterse es. Op het terrein zijn een drietal bouwwerken aanwezig, bestaande uit twee loodsen en een bijgebouw. Daarnaast is er buiten het erf op enkele kilometers afstand een veldschuur aanwezig. De loodsen hebben een geschat oppervlak van ongeveer 1700 m². Een van de loodsen is momenteel in gebruik als stalling voor caravans. De andere loods op de achterzijde van het erf was tijdens het veldbezoek al grotendeels gesloopt. Het erf is geheel omzoomd met opgaande beplanting met zowel in- als uitheems plantmateriaal, van onder andere zomereik, berk, es en laurier van variërende leeftijd en diameter. Verlichting is beperkt aanwezig op het terrein. Het aangrenzende terrein wordt voornamelijk gekenmerkt door het open karakter en is voornamelijk in gebruik als akkerland. De veldschuur is aanwezig in een grasland enkele honderden meters ten oosten van de N350, de doorgaande weg tussen Rijssen en Wierden. Het gaat hier om een bouwwerk van enkele vierkante meters, opgetrokken uit hout en voorzien van plaatmateriaal, dat mogelijk een functie heeft als schuilplaats voor vee. Figuur 1 & 2 tonen de begrenzing van het plangebied, figuur drie toont een sfeerimpressie van het gebied.

2.2 Voorgestane ontwikkeling

De voorgestane ontwikkeling van het plangebied betreft het slopen van drie objecten op locatie en de veldschuur nabij de N350. Op het erf zijn drie objecten die worden gesloopt. Geheel aan de achterzijde van het erf bevindt zich een bijgebouw met een plat dak geheel voorzien van plaatwerk. De loods, centraal gelegen op het terrein wordt voor circa driekwart gesloopt, een klein deel van deze loods blijft gespaard. Tijdens het veldbezoek is gebleken dat het te slopen deel van dit object al grotendeels is verwijderd. De loods aan de voorzijde van het erf, momenteel in gebruik als caravanstalling wordt ook gesloopt. De aanwezige uitheemse beplanting wordt verwijderd, inheemse beplanting blijft behouden in de nieuwe situatie. Evenals voorgaande genoemde objecten wordt ook de veldschuur gesloopt.

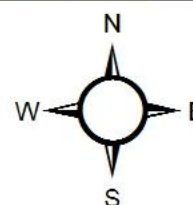
Plangebied Hambergerweg

Legenda

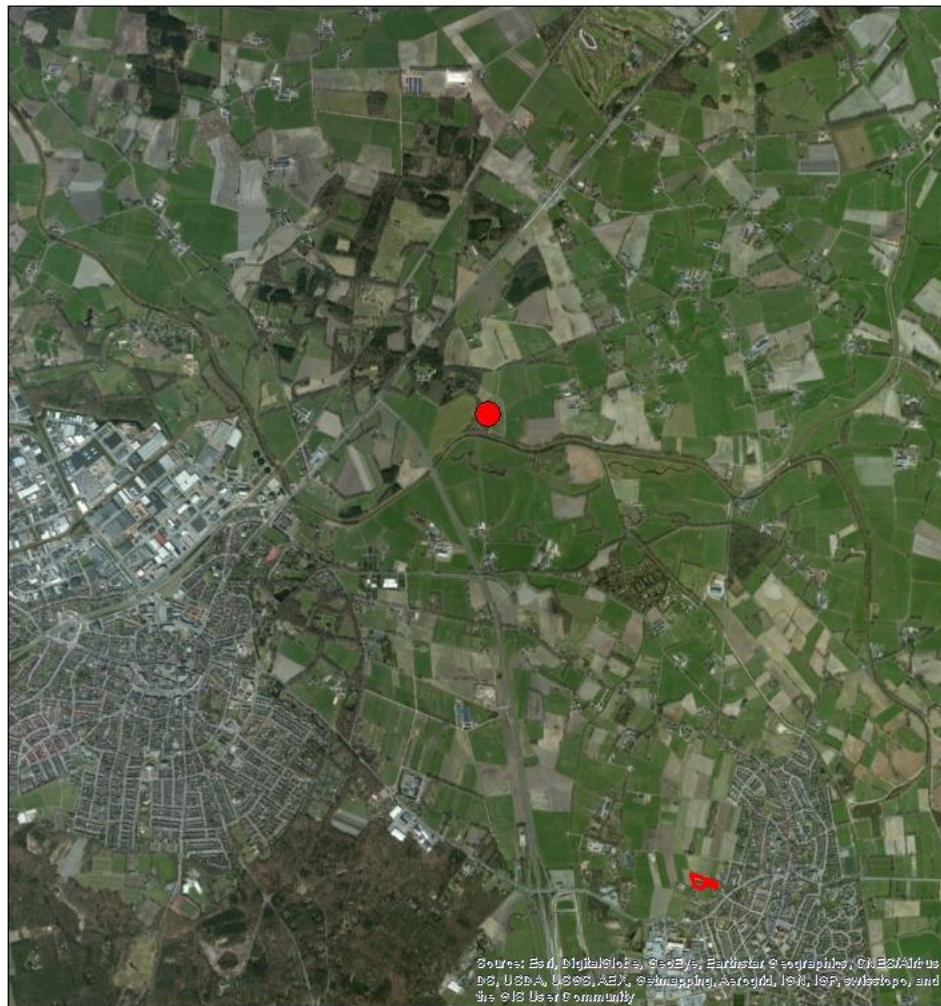
 Plangebied

0 12,5 25 50 Meters

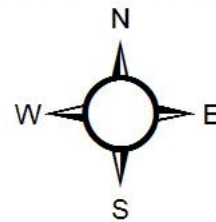

Figuur 1: Begrenzing plangebied

Plangebied Hambergerweg & Veldschuur

Legenda

Figuur 2 begrenzing plangebied en locatie veldschuur

Figuur 3 sfeerimpressie plangebied

3

NATUURWETGEVING

De Nederlandse natuurwetgeving - en beleid bestaat uit verschillende onderdelen. De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd. Daarnaast heeft Nederland landschappelijk en ecologisch bijzondere gebieden aangewezen als Nationaal landschap of Nationaal park. Deze gebieden worden in Nederland beschermd via het ruimtelijke en natuurbeleid. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door de Ecologische hoofdstructuur, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is erop gericht om de Nederlandse biodiversiteit te beschermen. en de dieren en planten binnen de Nederlandse wetgeving de plek te geven die hun volgens de Europese afspraken toekomt. De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten. Voor meer informatie inzake de Flora- en faunawet zie de website van het ministerie van Economische Zaken: www.drloket.nl.

Bescherming planten en dieren

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe').

De wet beschermt:

- Enkele vaatplanten
- Bijna alle zoogdieren
- Alle vogels
- Alle reptielen
- Alle amfibieën
- Enkele vissen
- Enkele ongewervelde (insecten en weekdieren)

Deze soorten zijn verdeeld in vijf beschermingsniveau's:

- licht beschermde soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet)

- middelmatig beschermde soorten (tabel 2 van de Flora- en faunawet),
- zwaar beschermde soorten (tabel 3 van de Flora- en faunawet)
- vogels
- vogels waarvan de nesten het hele jaar zijn beschermd

Licht Bescherming Zwaar		Bestendig beheer	Ruimtelijke ontwikkeling
	niet beschermde soorten	Zorgplicht	Zorgplicht
	Soorten van tabel 1 lichtste beschermingsregime algemene soorten	Vrijstelling Wel zorgplicht	Vrijstelling Wel zorgplicht
	Soorten van tabel 2 middelste beschermingsregime overige soorten	Gedragcode of Ontheffing	Gedragcode of Ontheffing
	Vogels	Gedragcode of Ontheffing	Gedragcode of Ontheffing
	Vogels met jaarrond beschermde nesten	Gedragcode of Ontheffing	Ontheffing
	Soorten van tabel 3 zwaarste beschermingsregime bijlage 1 AMvB bijlage IV Habitatrichtlijn	Gedragcode of Ontheffing	Ontheffing

Figuur 4: Overzicht mogelijke instrumenten om de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet te overtreden bij activiteiten. De tabellen in dit overzicht verwijzen naar de verschillende tabellen in de Flora- en faunawet.

3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd.

In de directe omgeving van het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden wordt niet verwacht dat de werkzaamheden een invloed hebben op aangewezen habitattypen en -soorten. Met de voorgenomen ontwikkeling wordt ook niet verwacht dat de kernopgaven van de Natura 2000-gebieden belemmerd worden in een mogelijke uitbreiding of kwaliteitsverbetering. Er wordt geen externe werking of cumulatie verwacht. Een vergunning of toetsing op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.3 Ecologische Hoofdstructuur beschermde gebieden

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. In of in de directe nabijheid van de EHS geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

De locatie waarop de veldschuur zich bevindt maakt onderdeel uit van het EHS gebied Reggedal. De belangrijkste doelen voor natuur en landschap in het Reggegebied zijn gericht op de hydrologie van het gebied en bijbehorende natte vegetaties (*Provincie Overijssel*). De sloop van de veldschuur, op een extensief agrarisch perceel leidt niet tot negatieve effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het gebied. Derhalve wordt een toetsing van de voorgenomen ontwikkeling aan het EHS beleid niet noodzakelijk geacht.

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en indien beschikbaar regionale verspreidingsinformatie.

Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

4.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten en/of soortgroepen beoordeeld. Het gaat daarbij om een verkennend onderzoek waarbij een geïnformeerd wordt verkregen met betrekking tot de aanwezige flora en fauna. Het veldbezoek is uitgevoerd op maandag 15 december 2014 uitgevoerd, gedurende de middag door Bert Haamberg ecologisch adviseur bij Eelerwoude. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopen onderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten ook genoteerd.

5

BESCHERMDE SOORTEN & EFFECTEN

5.1 Planten

Voorkomen en functie

Er is tijdens het veldbezoek geen beschermde flora aangetroffen. Op de locatie bij de Hambergerweg bestaat de aanwezige beplanting uit een houtwal. Het overige deel van het terrein is verhard. De beplanting in de houtwal bestaat ondermeer uit zomereik, berk, es en hazelaar. Tussen de verharding zijn enkele algemeen voorkomende kruiden vastgesteld waaronder kaal- en harig knopkruid, akkerdistel en hoornbloem. Gelet op het aanwezige biotoop (grotendeels verhard terrein) worden geen bijzondere soorten verwacht op de locatie aan de Hambergerweg.

De locatie waar de veldschuur zich bevindt bestaat uit grasland dat uit productie is genomen. De weilanden in de directe omgeving worden extensief begraast door runderen. De dominante soort in het grasland bestaat uit gestreepte witbol. Op enkele vochtige plekken is daarnaast ook pitrus vastgesteld. Gelet op de huidige toestand van het terrein met een (matig) hoge voedselrijkdom wordt geen beschermde flora verwacht.

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn geen strikt beschermde plantensoorten aangetroffen. Gelet op het aanwezige terreintype (hoge voedselrijkdom) en beheer zijn deze ook niet te verwachten op locatie.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

In het plangebied is tijdens het dagbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. In het plangebied kunnen de volgende vleermuissoorten voorkomen: Gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen o.a. de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;

- zomerverblijfplaats;
- paar- en/of baltsverblijfplaats;
- winterverblijfplaats.

Kader - vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouwbewonende en/of boombewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouwbewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boombewonend en gewone grootoorvleermuis, franjestaart en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

De bovengenoemde soorten zijn grotendeels gebouwbewonende soorten. Vanwege het ontbreken van oude opgaande beplanting is het niet aannemelijk dat er verblijfplaatsen van boombewonende soorten aanwezig zijn, deze zijn tijdens het veldbezoek ook niet aangetroffen. De aanwezige bebouwing op het erf aan de Hambergerweg bestaat uit een drietal bouwwerken. De loods aan de voorzijde van het erf heeft een enkel steens muur en is aan de achterzijde en beide zijkanten voorzien van plaatmateriaal. Het dak is eveneens voorzien van plaatmateriaal. De voorzijde is open en voorzien van gaas. Door het ontbreken van een spouw, open voorzijde en beperkte toegang tot het bouwwerk is het ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De loods op het centrale deel van het terrein is eveneens ongeschikt, enkel het stalen geraamte was tijdens het veldbezoek nog aanwezig. De te slopen ruimtes binnen de loods zijn eveneens ongeschikt omdat ze niet toegankelijk zijn voor vleermuizen. Het object aan de achterzijde van het erf bestaat uit een volledig- van plaatwerk voorzien gebouw met een bitumen dak. De voor- en achterzijde zijn voorzien van enig houtwerk. Gelet op het ontbreken van een spouw, de ontoegankelijkheid van het houtwerk en het ontbreken van een pannendak wordt niet verwacht dat het object een functie als verblijfplaats heeft voor vleermuizen. De veldschuur is opgetrokken uit hout- en plaatwerk en is ongeschikt voor vleermuizen, onder meer door het ongunstige microklimaat (ontbreken constante temperatuur en tocht).

Foerageergebied en vliegroutes

Foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd indien bij het verdwijnen ook een verblijfplaats ongeschikt wordt. Bijvoorbeeld door het onderbreken van een vliegroute wordt een foerageergebied onbereikbaar, waardoor de vleermuizen onvoldoende voedsel kunnen vinden. Bij het verdwijnen van foerageergebieden of vliegroutes wordt derhalve onderzocht of er voldoende bereikbare alternatieven zijn.

Kader - vleermuisvliegroutes

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat

onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter). Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

Beplanting is langs de randen van het plangebied aanwezig. Mogelijk wordt de beplanting door een klein aantal dieren gebruikt als vliegroute/foerageergebied. Op locatie waar de veldschuur aanwezig is, is geschikt foerageergebied aanwezig voor vleermuizen.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit de Flora- en faunawet. De functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven.

De te slopen bebouwing is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Met name vanwege het ontbreken van een gunstig microklimaat, door tocht en onvoldoende isolatie. Effecten op vliegroutes en foerageergebied worden ook niet verwacht, omdat het grootste gedeelte van de aanwezige beplanting aanwezig blijft. Verwacht wordt bovendien dat de ontwikkeling juist leidt tot geschikt leefgebied en verhoging van het aantal potentiële verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied. Negatieve Effecten op vleermuizen ter hoogte van de locatie van de veldschuur worden evenmin verwacht, omdat het object geen functie heeft als verblijfplaats voor vleermuizen en het foerageergebied onaantast blijft.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor vleermuizen niet noodzakelijk.

5.2.2 Overige zoogdieren

Voorkomen en functie

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren aangetroffen. Op basis van het aanwezige habitat is het aannemelijk dat het plangebied onderdeel uit maakt van het leefgebied van algemeen (tabel 1 Ff wet) voorkomende grondgebonden zoogdieren als algemene (spits) muizensoorten, haas, konijn, egel en ree.

Daarnaast is het mogelijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de steenmarter (tabel 2 Ff wet), een soort zowel in stedelijk- als agrarisch gebied kan worden aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn geen verblijfplaatsen of sporen van de soort aangetroffen.

Effecten en ontheffing

De voorgenomen ontwikkeling leidt naar verwachting niet tot een verlies van leefgebied voor de genoemde grondgebonden zoogdieren uit tabel 1 van de Flora- en faunawet. De ontwikkeling leidt juist naar verwachting tot een toename van geschikt leefgebied voor

deze soorten omdat het areaal aan beplanting, en daarmee de mogelijkheden tot dekking en foerageren zullen toenemen.

Van de steenmarter zijn binnen het plangebied geen verblijfplaatsen vastgesteld. Negatieve effecten op de steenmarter worden niet verwacht vanwege het ontbreken van deze verblijfplaatsen. Bovendien geldt ook voor deze soort dat de voorgenomen ontwikkeling naar verwachting leidt tot een geschikter leefgebied.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk.

5.3 Vogels

Voorkomen en functie

Broedvogels

De aangetroffen vogels binnen en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels van stedelijke en parkachtige omgeving. Tijdens het veldbezoek zijn ondermeer koolmees, pimpelmees, roodborst en winterkoning, merel en houtduif vastgesteld. Van deze bovengenoemde soorten behoren de koolmees en pimpelmees tot de zogenaamde categorie 5 van de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelsoorten' (zie kader).

In de sinds augustus 2009 geldende 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' zijn in categorie 5 van deze lijst een aantal vogelsoorten opgenomen die ook binnen het plangebied zijn aangetroffen. Het gaat om een groep van broedvogelsoorten die vaak terugkeert naar de plaats waar ze hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats door bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan, uit te wijken naar andere locaties in de omgeving. De soorten uit categorie 5 vragen om extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Nesten van categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Verblijfplaatsen van vogelsoorten die jaarrond van vaste rust- en verblijfplaatsen gebruik maken zijn niet aangetroffen binnen het plangebied. Mogelijk maakt het plangebied wel deel uit van het leefgebied van een aantal soorten behorend tot deze categorie.

Categorie 5-soorten

Er zijn binnen het plangebied een aantal zgn. 'categorie 5-soorten' aangetroffen waaronder kool- en pimpelmees. Een aantal van deze soorten zal nestelen in de aanwezige beplanting.

Effecten en ontheffing

Broedvogels algemeen

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren, zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat

verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen¹ uitgevoerd mogen worden, tenzij nader onderzoek heeft uitgewezen dat broedvogels afwezig zijn.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Van een aantal vogelsoorten zijn de nestlocaties het hele jaar door beschermd. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Bij aantasting van de nestlocatie en/of de functionele leefomgeving is een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk. Binnen het plangebied is hier echter geen sprake van omdat er geen verblijfplaatsen van vogels behorend tot deze categorie zijn vastgesteld. Bovendien is het plangebied ook ongeschikt voor deze soorten als nestlocatie.

Categorie vijf broedvogels

Nestgelegenheid blijft voor deze groep in het plangebied voldoende aanwezig. Verwacht wordt dat de ontwikkeling juist leidt tot een toename van geschikt leefgebied voor kool- en pimpelmees. Door herontwikkeling van het erf zal er naar verwachting geschikter foerageergebied voor de soorten ontstaan.

Conclusie: Bij de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de broedtijd van vogels

5.4 Overige soortgroepen

Voorkomen en functie

Het is aannemelijk dat het plangebied waar de veldschuur gesitueerd is onderdeel uit maakt van het leefgebied landbiotoop (waterelementen ontbreken) van algemeen voorkomende amfibieën soorten waaronder bruine kikker, bastaardkikker en gewone pad. het plangebied. Zwaardere beschermde amfibieënsoorten worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt biotoop niet verwacht. Reptielen worden binnen het plangebied niet verwacht, vanwege de ongeschiktheid van het biotoop. In het Pleistocene zandgebied is het voorkomen van reptielen voornamelijk beperkt tot natuurgebieden met heide, langs randen van vennen, of hoogveen. Bovendien ontbreken verspreidingsgegevens van reptielen in en rondom het plangebied. Vanwege het ontbreken van waterelementen zijn soorten uit overige soortgroepen als vissen macrofauna niet aanwezig ter hoogte van het plangebied.

Effecten en ontheffing

De voorgenomen ontwikkeling leidt niet tot negatieve effecten op algemeen voorkomende amfibieën. Er zijn momenteel geen waterelementen in het plangebied aanwezig. Verwacht wordt dat de ontwikkeling juist leidt tot verbetering van het leefgebied voor de bovengenoemde soorten vanwege de toename van het aantal potentiële verblijfplaatsen. Reptielen, vissen en overige ongewervelden worden op basis van het aanwezige biotoop en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht.

¹ In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor amfibieën niet noodzakelijk.

6

CONCLUSIES

6.1 Flora en Faunawet

Op basis van deze quickscan wordt geen toetsing van de effecten van de ontwikkeling op beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebied en/of Ecologische Hoofdstructuur) noodzakelijk geacht. Beschermde (Flora- en faunawet) soorten worden wel verwacht.

De voorgenomen werkzaamheden kunnen doorgang vinden vanuit de natuurwetgeving, mits rekening wordt gehouden met broedvogels. Werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, tenzij duidelijk is gebleken dat er tijdens de start van de ingreep geen broedende vogels op het terrein aanwezig zijn.

Ook dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht. Tijdens de uitvoering dient men bijvoorbeeld alert te zijn op aanwezigheid van fauna en deze, indien noodzakelijk, te verplaatsen. Bij onvoorziene situaties dient daarnaast contact opgenomen te worden met een ter zake kundige.

Nader (veld)onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt op basis van de voorgenomen ontwikkelingen niet noodzakelijk geacht, mits rekening wordt gehouden met broedvogels.

6.2 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag (ministerie van Economische Zaken in deze) hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar strikt beschermde soorten (tabel 3 soorten en vogels):

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

Voor onderzoeken waar alleen soorten van tabel 1 en/of 2 van de Flora- en faunawet aan de orde zijn, mag worden volstaan met een geldigheid van 5 jaar. Waarbij ook geldt dat er in die periode weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen optreden.

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 5. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

LITERATUURLIJST

- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W. (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland*, - *Nederlandse fauna* 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Dienst Regelingen (2009). *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.
- Douma M, C.P.M Zoon & A.D Bode (2011). *De zoogdieren van Overijssel, leefwijze en verspreiding in de periode 1970 t/m 2010*. Uitgeverij Profiel, Bedum.
- Limpens, H. , K. Mostert en W. Bongers (1997). *Atlas van de Nederlandse Vleermuizen*. Utrecht: KNNV Uitgeverij.
- Provincie Overijssel (2014). *Natuurbeheerplan provincie Overijssel 2015 – plantekst behorende bij GS besluit 23 September 2014*.

Natura 2000: - www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

Soortinformatie: - www.zoogdiervereniging.nl

- www.ravon.nl

BIJLAGE 1: FLORA- EN FAUNAWET

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurregeling (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- Ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- Alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- Alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- Alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- Vissen, en schaal- en schelpdieren voorzover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- Bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren).

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland

voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen. De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Staatssecretaris van Economische Zaken. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) van het Ministerie van Economische Zaken.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De lichte toets geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De uitgebreide toets geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het 'Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen', ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Staatssecretaris van EL&I, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Voor verstoring van vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli. Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die binnen en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
3. Nesten van vogels die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Mitigatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door vooraf gaand aan het project mitigerende (= verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort.